

La Font d'en Fargues

Una aproximació al barri

GENER 2010

Ajuntament de Barcelona

Horta-Guinardó

La Font d'en Fargues

- El document que ara presentem és una aproximació al barri de la Font d'en Fargues. Comencem aquest treball sobre el barri amb l'objectiu d'anar aprofundint en la seva configuració com a territori, així com en les inquietuds concretes dels seus habitants.
- Es tracta d'una aproximació inicial que posteriorment ha de seguir un procés dinàmic i participatiu, on tindrem en compte les opinions i propostes de les entitats, associacions, veïns i veïnes que formen part i configuren el barri.
- Entenem el barri com un espai de relacions humanes i un referent emocional. Entès com a lloc de convivència, proximitat i participació ens ha de servir de referència per analitzar el moment actual i les possibles intervencions futures.

Una mirada enrere

El barri de la Font d'en Fargues, al sud d'Horta i al nord del turó de la Rovira, es situa entre la font que li donà nom i el torrent de la Carabassa, vora el Passeig de Maragall. La font havia tingut molta anomenada per la qualitat i les propietats de les seves aigües, i periòdicament s'hi celebraven festes i aplecs.

El barri de la Font d'en Fargues té el seu origen bàsicament en les terres de la masia de Can Fargues, que es van començar a urbanitzar amb la iniciativa de la propietària, Montserrat de Casanovas casada amb Pere Fargas, segons un projecte de 1912 i amb la idea de crear una ciutat-jardí.

Uns anys més tard el col·lectiu de la Cooperativa de Periodistes van tirar endavant el pla de construcció de torres per al seus associats i junt amb propietaris i veïns del barri van crear l'Associación de propietarios de Fargas, Mulassa y sus entornos, que es van dedicar a aconseguir millores per al barri i a establir relacions socials de lleure i cultura..

Una mirada enrere

Amb aquesta finalitat van edificar, el 1928 i de la mà de l'arquitecte Adolf Florensa, el Casal (anomenat aleshores Casino), que ha tingut diferents etapes de Casal parroquial i finalment Casal de barri municipal, en vies de rehabilitació

L'església de Sant Antoni de Pàdua es va edificar en el mateix moment d'empenta d'aquell col·lectiu emprenedor i la construir també Adolf Florensa, el 1927. A resultes dels fets de la guerra civil l'església va resultar destruïda pel foc i la nova edificació de l'església després de la guerra també la va dur a terme el mateix arquitecte.

La font existeix encara amagada darrere d'un restaurant i encara conserva tot l'aire de fa 100 anys.

Amb els anys moltes torres han desaparegut i s'han construït molts pisos d'un nivell adquisitiu superior a la majoria dels habitants tradicionals del barri. Tot i això el barri té un bon teixit associatiu i conserva un nucli de veïns i veïnes que dediquen esforços per aconseguir millores per a tothom.

Situació geogràfica

La gent del barri

Dades socio- econòmiques 2008

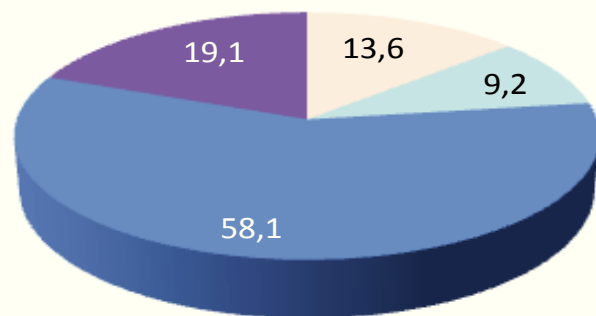
- Població: 9.614 habitants
- Població per sexe:
 - Dones: 5.000
 - Homes: 4.614
- Superfície: 0,7 km² (el 0,68 % de la ciutat)

La gent del barri

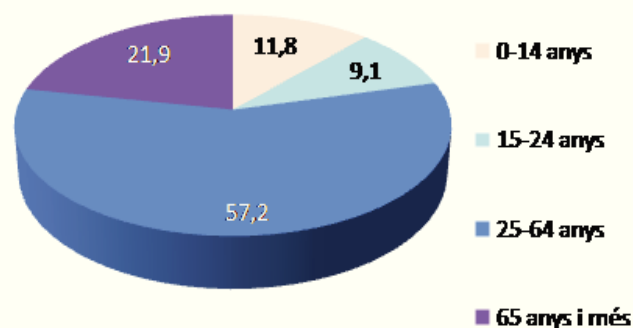
Població per edats

FONT D'EN FARGUES: 9.614 habitants

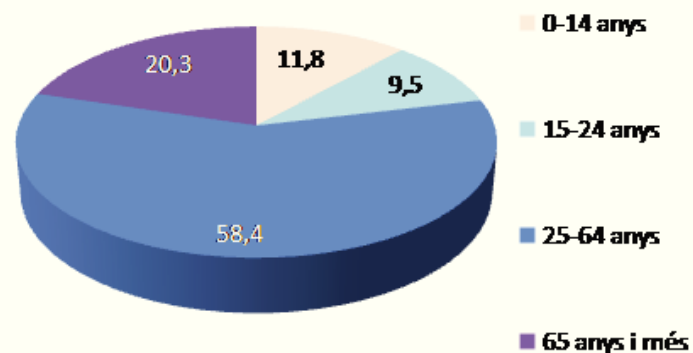
0-14 anys
15-24 anys
25-64 anys
65 anys i més

DISTRICTE HORTA-GUINARDÓ: 170.906 habitants

0-14 anys
15-24 anys
25-64 anys
65 anys i més

BARCELONA: 1.628.000 habitants

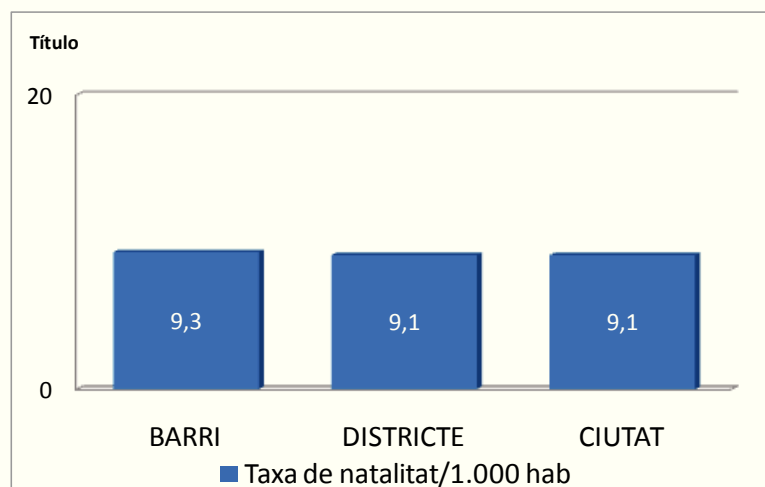

0-14 anys
15-24 anys
25-64 anys
65 anys i més

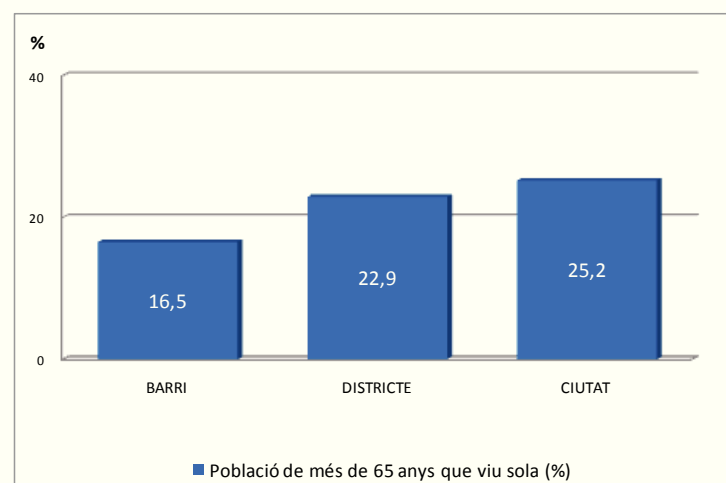

La gent del barri

Taxa de natalitat

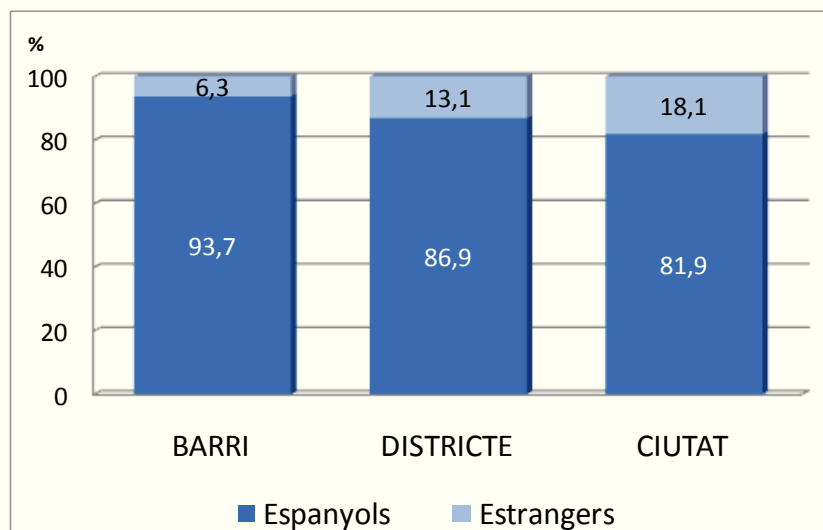
Població de més de 65 anys que viu sola

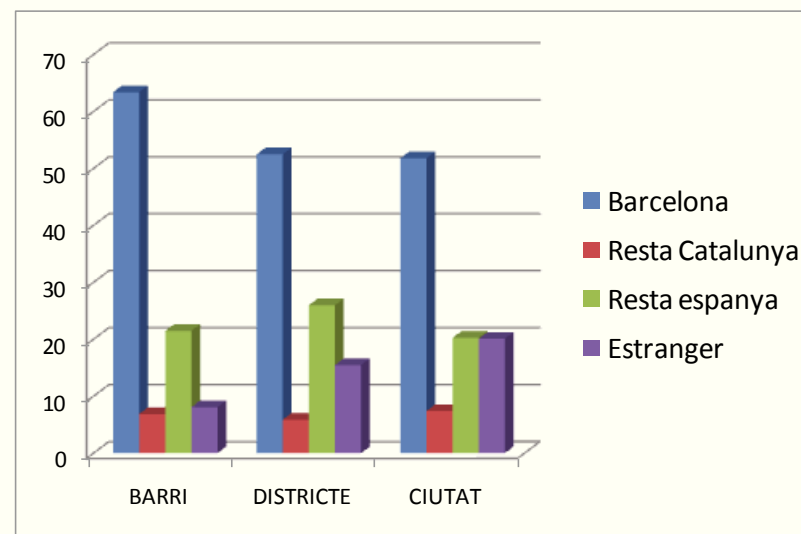

Població per nacionalitat i lloc de naixement

Població per nacionalitat

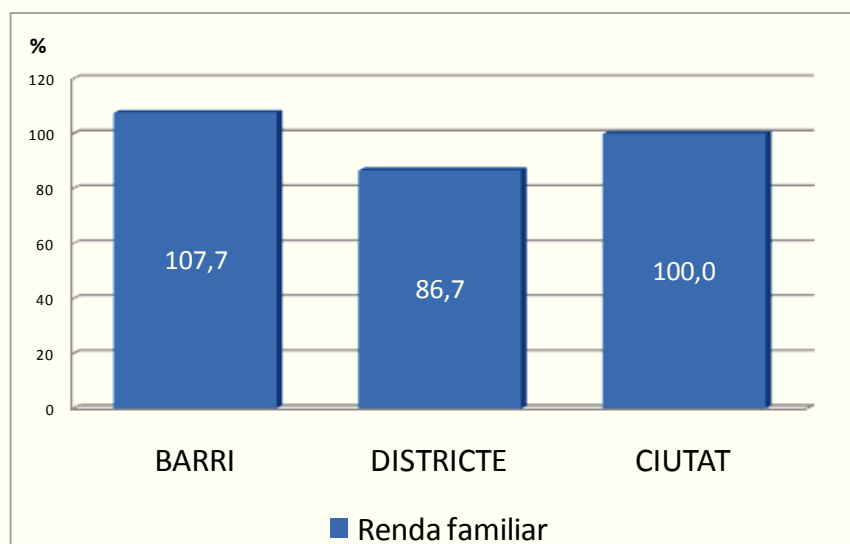
Població per lloc de naixement

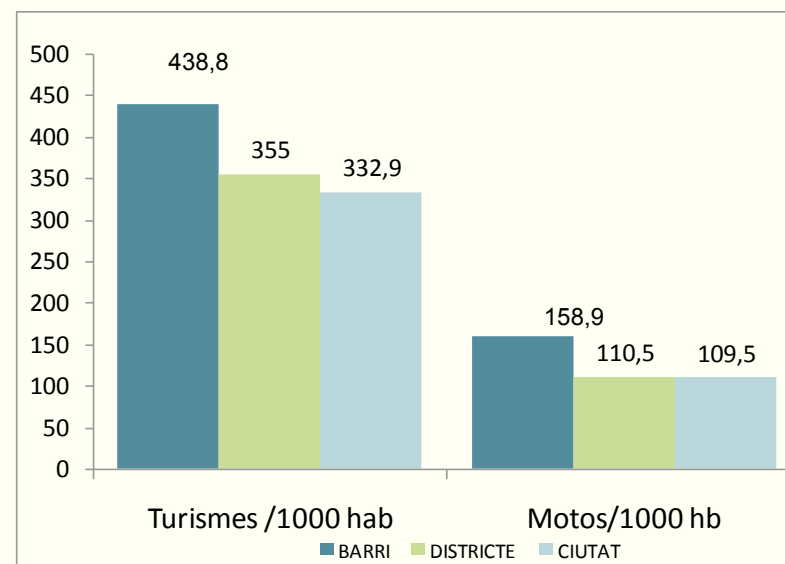

Renda familiar i vehicles

Renda familiar disponible per habitant (Índex Barcelona =100)

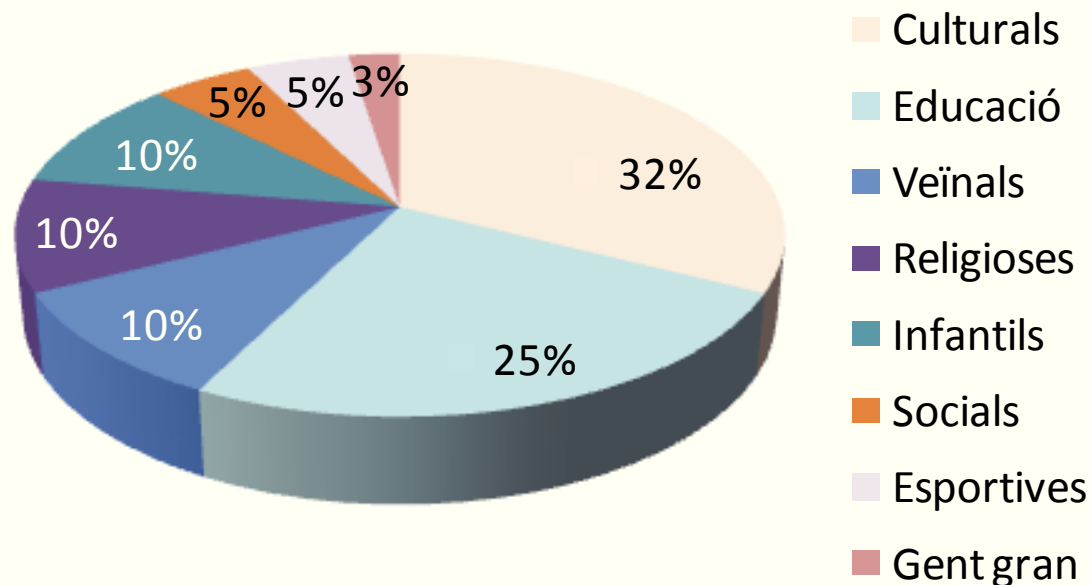
Turismes i motos (persones físiques) /1000 habitants

Les entitats del barri

Distribució de les 40 entitats de la Font d'en Fargues

La majoria de les entitats de la Font d'en Fargues són culturals, és un barri on l'activitat musical i teatral son molt presents. Les AMPA de les escoles representen un 25 % de les entitats .

L'organització veïnal, dinàmica i participativa, s'ha articulat en espais d'interlocució i reivindicació respecte, entre d'altres temes, als equipaments del barri (Plataforma Salvem Can Fargues, Associació del Casal de la Font d'en Fargues...)

De les 40 entitats, 17 estan inscrites al Registre d'Entitats de l'Ajuntament .

La xarxa d'equipaments i serveis al barri

➤ **Accés a la Cultura**

- La Biblioteca Can Mariner és, per la seva proximitat al barri, la que més s'utilitza de les 4 que hi ha al districte, juntament amb la biblioteca Juan Marsé.
- Teatre/espai de música. El Casal de Barri de la Font d'en Fargues, actualment en rehabilitació (la finalització de les obres està prevista pel març de 2011), tindrà una sala d'actes on les entitats de teatre i música del barri podran realitzar les seves activitats i representar les seves obres teatrals i musicals.

➤ **Promoció social i associativa**

- El Casal de Barri de Font d'en Fargues acollirà les entitats del barri, oferint els espais necessaris per dur a terme les seves accions culturals, lúdiques i associatives.
- La Festa Major, organitzada per l'AVV, es realitza el mes de juny.

La xarxa d'equipaments i serveis al barri

➤ Educació

Escola Bressol el Cargol
Escola Àngels Garriga
Escola Torrent de Can Carabassa
Escola Pit-Roig
Escola Arc Iris
Escola Font d'en Fargues
Escola Heura
Centre Concertat Sagrada Família d'Horta
Escola d'Educació Especial Rel

Atenció sanitària

Els veïns del barri tenen el CAP Horta i el CAP del Carmel com a espais sanitaris referents.

La xarxa d' equipaments i serveis al barri

➤ Promoció de l'Esport

- L'Escola Font d'en Fargues dins el projecte Temps de Barri obre el seu pati, amb porteries i cistelles, els divendres de 18 a 20 hs., dissabtes de 10 a 14 hs i diumenges de 10 a 14 hs. i de 17 a 21 hs, i festius intersetmanals de 10 a 14 hs.

El centre esportiu municipal més proper al barri és el CEM Carmel (Eurofitness).

➤ Acció Social

- Recentment s'ha posat en marxa al barri el programa *Temps de barri, temps educatiu compartit*. Els principals objectius són reforçar les activitats educatives de qualitat dels nois i noies fora de l'horari escolar i afavorir la conciliació dels temps de les famílies. Tot això amb l'implicació i amb la col·laboració de les diferents associacions de mares i pares de centres escolars i de les associacions socioculturals i esportives del barri.

La xarxa d' equipaments i serveis al barri

- El Centre de Serveis Socials d'Horta és l'espai d'atenció social de referència del barri.
- Centres residencials col·laboradors de l'ICASS: La Torreta de Font d'en Fargues, Los Olivos, Alt de Pedrell, Bonavita, Sanitas Bonaire.

➤ **Bicing**

- Hi ha una estació de Bicing al Pg. De la Font d'en Fargues amb el Passeig Maragall.

➤ **Espai Públic**

- Parc del Guinardó (Forestal).
- Hi ha uns jocs infantils a la Plaça de la Font de la Mulassa.

La xarxa d' equipaments i serveis al barri

➤ Mobilitat

- 10 parades de bus (39, 19, 45)
- 19 Parades de bus de barri (117)

➤ Seguretat i prevenció

- Guardia Urbana de proximitat (Desplegament iniciat el novembre de 2009)
- Policia Comunitària dels Mossos d'Esquadra.

.

Equipaments i serveis que donen atenció a tots els barris

- Oficina d'atenció al ciutadà
- Serveis educatius integrats: Equip d'assessorament i orientació Psicopedagògic , Centre de Recursos Pedagògics, Llengua Interculturalitat i Cohesió Social-LIC-
- Equip d'atenció a la infància i a l'adolescència
- Espai Boca Nord
- Centre de Normalització Lingüística
- Punt d'informació i atenció a les dones
- Arxiu Municipal
- Programa Nous Veïns i Veïnes
- Barcelona Activa
- Projecte Interxarxes, de treball en xarxa en l'àmbit de la infància i de l'adolescència
- Centre de curta estada-Programa Respir per a la gent gran-LLars Mundet

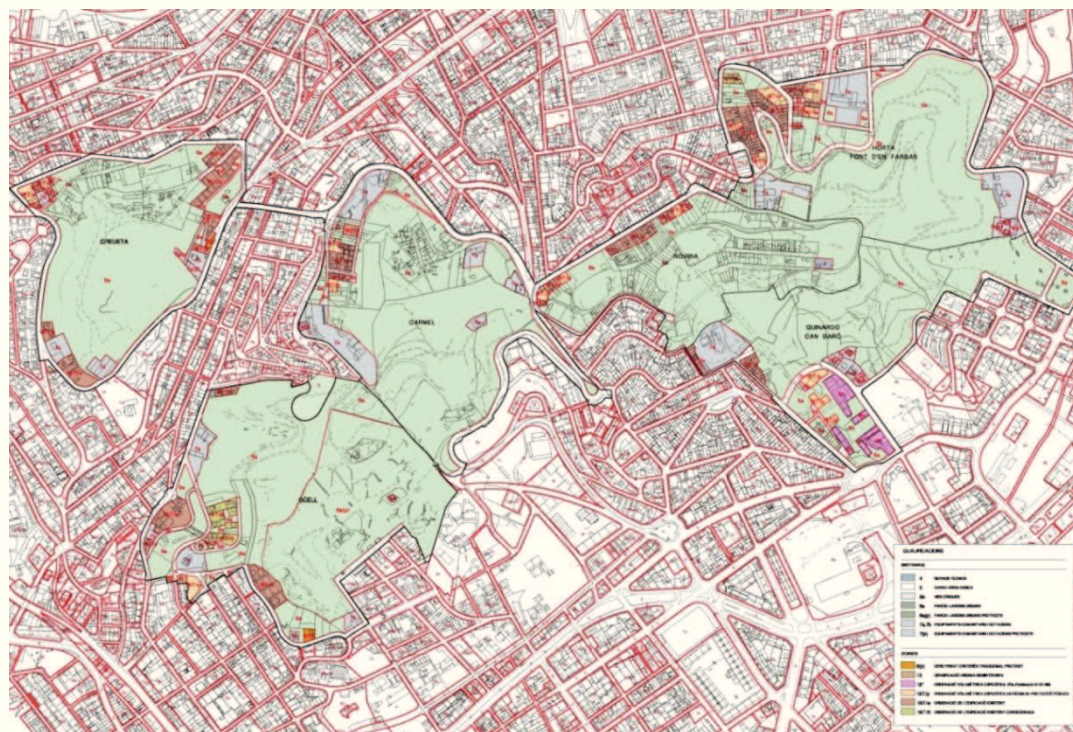
L'acció municipal al barri

Projectes urbanístics d'interès de ciutat

MPGM en l'àmbit dels Tres Turons

Aquesta proposta té com a objectiu principal la **creació d'un gran espai verd estratègic de la ciutat**, voltat pels barris de la Teixonera, el Carmel, la **Font d'en Fargues**, El Guinardó, Can Baró, la Salut, el Coll i Vallcarca i els Penitents.

També s'hi inclou la recuperació del patrimoni històric i cultural del Turó de la Rovira (bateries antiaèries, el poblat ibèric i les restes de les barraques), i la seva museïtzació.

L'acció municipal al barri

➤ La dotació d'equipaments per a les persones:

- S'ha finalitzat el procés d'expropiació de la Masia de Can Fargues per fer l'escola de música del districte i s'ha fet realitat la reivindicació històrica per tal de donar ús públic a la masia i obrir els jardins al barri. El projecte està en fase de disseny, amb participació diversos agents (Districte d'Horta-Guinardó, Consorci d'Educació de Barcelona, Patrimoni Històric de l'Ajuntament, Parcs i Jardins i Verd Urbà) La redacció del projecte estarà finalitzat a principis del 2011.

- Amb l'obertura dels Jardins de la Masia Can Fargues es guanyarà un espai verd d'estada i de convivència pel barri.

L'acció municipal al barri

- S'ha remodelat l'Escola Font d'en Fargues i s'ha aprovat la creació d'una escola bressol, ubicada en aquest centre educatiu, que entrarà en funcionament el curs 2011-2012.
- S'ha formalitzat la compra del casal de la Font d'en Fargues i s'està rehabilitant. S'han trobat espais alternatius per a que les entitats puguin seguir desenvolupant les seves activitats durant les obres.

L'acció municipal al barri

➤ Arranjament i millora de l'espai públic:

- S'està executant el Pla de Millora de l'Espai Públic, que es concreta en l'eixamplament de voreres que milloren la mobilitat dels vianants i la creació de petits espais a la via pública (amb ubicació d'elements urbans com bancs). S'ha actuat als carrers Gallecs, Trèvol, Joan Manen, Mossèn Josep Bundó, Camil Oliveras, Montserrat de Casanoves i Dalmau de Creixell.
Properament s'actuarà als carrers Passatge Espiell.
- S'està realitzant l'estudi per a la instal·lació d'escales mecàniques a la Davallada de Gallecs, Plaça de la Font de la Mulassa i Baixada de Palautordera

Visió general del barri

- És un petit barri que presenta un caràcter majoritàriament residencial. D'altra banda, hi ha una part dels seus veïns i veïnes s'hi senten molt arrelats, amb un fort sentiment de pertinença i entitat pròpia.
- S'hi troba una gran diversitat d'habitatges, des de les cases residencials modernistes fins les d'autoconstrucció.
- La gran quantitat d'arbres de la via pública i dels jardins de les cases modernistes representen un tret característic del barri
- Per la seva orografia, presenta carrers amb fortes pendents que dificulten la mobilitat dels seus veïns, especialment de la gent gran i les persones amb mobilitat reduïda.
- És un barri silenciós degut a la reduïda circulació de vehicles.

Punts forts del barri

- L' elevat sentiment de pertinença i identitat pròpia al barri que presenta una part de la població, que treballa per rescatar-ne la memòria històrica.
- Baix grau de conflictivitat a l'espai públic. Barri tranquil.
- Escoles molt integrades en la vida social i en xarxa entre elles.
- Moviment associatiu fort, actiu i reivindicatiu. Entitats cohesionades i en xarxa, que participen en la comissió de seguiment de la rehabilitació del Casal Font d'en Fargues i la de seguiment del projecte dels jardins i l'escola de música de la Masia Can Fargues.
- Entorn silenciós i tranquil.
- Abundància d'arbrat al barri, tant per l'existent a la via pública com pels jardins de les cases

Punts febles del barri

- Escassos espais públics i de convivència degut, entre d'altres factors, a la seva pròpia història urbanística i l'orografia que el caracteritza. Manca una "plaça major". De fet és un carrer, el de Pedrell, davant la parròquia, el que fa aquesta funció.
El Parc del Guinardó, tot i les seves característiques de zona forestal no és de fàcil accés per les famílies amb infants ni per la gent gran i amb problemes de mobilitat, degut a la seva ubicació a l'extrem nord del barri i la forta pendent dels carrers. Té un baix ús com a espai de trobada i lleure quotidià per la major part dels veïns, fora dels caps de setmana.
- Manca de places amb jocs infantils.
- Manca de comerç de proximitat.

Punts febles del barri

- Manca de transport públic. Aquest fet és especialment rellevant en un barri on l'orografia dificulta els desplaçaments a peu, i incrementa l'ús del vehicle privat.
- Manca d'aparcament, tant a la via pública (en part per la pressió derivada de les zones verdes i blaves dels barris de l'entorn) com de caràcter públic.
- Carrers amb greus problemes d'accessibilitat
- Bona part de les escoles (CEIP Àngels Garriga, CEIP Heura...) tenen instal·lacions deficitàries, pel que fa als espais esportius.
- Manca d'espais de promoció esportiva municipals.

Projectes i actuacions singulars

- Festa Medieval de Can Fargues (AVV i Casal de la Font del Fargues)
- Divendres culturals i musicals (AVV i Casal de la Font del Fargues)
- Rutes de l'Aigua i Itineraris pel Barri (AVV i Casal de la Font del Fargues)
- Cantata de les Vuit Fonts d'Horta-Guinardó

Projectes i actuacions singulars

- Interès per la recuperació dels espais històrics: recuperació de la plaça de la Font d'en Fargues, la seva font i el seu quiosc modernista com a espai de reunió quan sigui un espai públic, del Torrent de Can Carabassa i dels safareigs d'Aiguafreda, masia de Ca l'Eudald i jardins de Can Gallart del carrer Dante al barri d'Horta.

Visió de futur

Què voldria pel meu barri?

- Millora del transport públic.
- Aparcament públic.
- Implantació de l'àrea verda.
- Habitatge protegit.
- Més espais de joc infantils.
- Més comerç de proximitat.
- Escales mecàniques o ascensor-funicular pels carrers de més pendent.
- Millora de l'accés en transport públic al CAP del Carmel.
- La plaça Font d'en Fargues urbanitzada per a l'ús públic.
- Una plaça major.

Continuarem treballant

- Pla de Futur de Barri
- Revisió Pla d'Equipaments d'Horta-Guinardó 2006-2020
- Revisió del Pla d'Actuació al Barri
- Consell de Barri